



"Sempre anem a parar als mateixos"

Alfred Pastor, l'ex-secretari d'Estat d'Economia, es mira ara els bous des de la barrera. Com a professor de luxe de l'Institut d'Estudis Superiors de l'Empresa (IESE), i sobretot com a expert en el sector elèctric, analitza per a EL TEMPS els últims esdeveniments.

Professor Pastor, pot explicar-nos pedagògicament què passa realment amb l'embolic de les elèctriques?

—S'està fent un pas per reformar el marc regulador del sector. Són una sèrie de modificacions que el nou govern vol fer en el marc legal actual. Les més importants introduiran molta més competència en la generació elèctrica, és a dir, que pugui haver competència entre generadors de manera que els grans clients puguin triar subministrament. És a dir, que abans de l'any 2000 un gran client d'energia pugui dirigir-se a qualsevol generador per veure qui li fa un contracte més avantatjós, cosa que en aquests moments és impossible.

—Un gran client és una gran indústria?

—Un gran client serà una empresa industrial, però podrà ser un ajuntament, també. Un ajuntament, o una associació de fabricants que podran constituir una mena de cooperativa i encarregar-li que gestioni el seu subministrament elèctric. Es calcula que aquests grans clients poden representar quasi la meitat de la totalitat del mercat. Hi haurà gent com vostè i jo que no anirem mai a buscar subministrament, però és igual, perquè el fet que hi hagi aquests grans clients fent pressió sobre les tarifes farà que baixin per a tothom.

—No passarà com amb els tipus d'interès, que el Banc d'Espanya els abaixa però a la gent normal no ens repercuteix?

—[riu]...home, no ens repercuteix gaire, però una mica sí. Jo crec que la competència ajudarà a rebaixar les tarifes. D'altra banda, cal dir que les tarifes finals al consumidor familiar continuaran regulades per llei i serà el govern qui decidirà si baixen o no.

Aquest any baixaran un 3%, i tinc entès que si s'hagués seguit el que deia l'anterior marc estable haurien pujat un 4%.

—El govern diu que vol introduir la competència en el sector afavorint que hi hagi dues grans empreses elèctriques privades. Un duopoli garanteix la competència?

—Bé... jo crec que sí. Fonamentalment seran dos grans productors, Iberdrola i Endesa. Que es posin d'acord en els preus està explícitament prohibit per la legislació sobre la competència, i podria ser motiu de denúncia al tribunal. Per tant, que es posin d'acord en els preus no és fàcil. Que hi hagi un cert grau de poder de mercat, sí. La part negativa d'aquesta reforma segurament és que consolidi un cert grau de poder de mercat en dos grans grups. Ara, tinguem en compte com està organitzat això a la resta d'Europa. Al costat, tenim EDF [Electricité de France] que és com tres vegades Endesa i a més és una empresa estatal. És bo que el mercat francès estigui dominat per una sola companyia i a l'espanyol hi hagi quinze companyies petites diferents? No és segur. I em sembla que per aquest motiu el govern ha optat per un model d'empreses grans. El gran problema del nostre teixit industrial ha estat sempre la manca

"Amb el nou model hi haurà més competència que ara, que no n'hi ha gens, però menys que si s'hagués seguit el model anglès o l'argentí. Em sembla que és el preu que es paga per consolidar grups industrials espanyols."

d'empreses grans, i si en tenim dues són precisament Endesa i Iberdrola.

Amb el nou model hi haurà més competència que ara, que no n'hi ha gens, però menys que si s'hagués seguit el model anglès o l'argentí. Em sembla que és el preu que es paga per consolidar grups industrials espanyols.

—Amb la competència, els consumidors familiars d'energia podrem triar subministrador?

GLÒRIA MATAMALA



—Directament, no. El que no es pot pretendre és que una empresa elèctrica negociï amb tres milions de clients. Ara bé, allò que negociïn els grans clients tindrà repercussió sobre les tarifes dels petits, ja que l'estat, quan hagi de marcar-les, ho farà a la baixa si aquesta és la tendència.

—*Estem parlant de la concentració de la generació elèctrica en dos grans grups. Resulta, però, que al seu darrere hi ha els mateixos dos grans grups bancaris que s'estan quedant amb altres negocis estratègics, com les telecomunicacions, el petroli, etc. És bo que això passi?*

—Si volem tenir empreses d'unes certes dimensions a Espanya, empreses que necessiten gran quantitat de capital, la llista d'inversors és molt curta. Aquí no hi ha grans capitals disposats a ser invertits, i per tant si volem fer nuclis durs i coses d'aquestes al final sempre anem a parar als mateixos. És lògic. El tema de les telecomunicacions és massa incipient per dir què passarà.

—*Però no es pot negar que es configuren dos grans poders que es reparteixen el pastís de l'economia del país: el senyor Botín, del Banc de Santander, i el senyor Ybarra, del BBV..*

—Sí, sí, acumulen molt.

—*I això és bo per a un país?*

—Ara li diré una cosa que és una ximpleria: depèn de com es comportin. Si el que fa por és que en la pràctica es comportin com uns monopolistes, jo crec que en una economia tan oberta com la nostra això és molt difícil. Em preocupa més que puguem mantenir un mínim d'interdependència i pes dins del context europeu mitjançant empreses de gran magnitud, que no

pas que aquestes empreses de gran magnitud abusin del consumidor. No se sap què passarà, però sí el que passa no és bo, l'estat sempre tindrà instruments per obligar aquestes empreses a comportar-se.

—*Què passarà amb el mapa elèctric català?*

—Jo crec que no se sap, dependrà del que vulgui fer Endesa, si vol fusionar Fecsa i Enher o no les vol fusionar. De raons tècniques per a fer-ho, no n'hi ha cap. Fecsa i Enher podrien ser una sola empresa? Tampoc no passa res si continuen essent-ne dues, perquè el sistema quant a operacions està molt integrat. El que s'hauria pogut fer fa trenta anys, un mercat únic de Catalunya, no sé si té sentit fer-ho avui. Tècnicament, la fusió no afegiria res ni treuria res.

—*És important per a Catalunya que la gran central elèctrica que hi operi estigui en mans catalanes?*

—És important per a Extremadura? És la regió que produeix més electricitat d'Espanya; bé, i què? Això no és important.

—*Per què creu que la Generalitat de Catalunya s'ha mostrat públicament a favor de l'OPA d'Endesa sobre Fecsa i la posterior privatització d'Endesa si res no indica que el resultat final deixi les elèctriques catalanes en mans catalanes?*

—Home, jo crec que per a la indústria catalana la possibilitat de competir per obtenir energia elèctrica més barata té importància. És possible que sigui per això que la Generalitat s'hi ha mostrat favorable. La mesura introdueix competitivitat, i la Generalitat sempre en parla, de la competitivitat.

“Per a la indústria catalana la possibilitat de competir per obtenir energia elèctrica més barata té importància. És possible que sigui per això que la Generalitat s'hi ha mostrat favorable a l'OPA.”

Eduard Voltas